

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕТНОЛІНГВІСТИКИ
[CURRENT ISSUES IN ETHNOLINGUISTICS]**

УДК 811.134.2

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 03.02.2022 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 07.03.2022 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 99,99 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2022.41.13>

НЕОЛОГІЗМИ У СУЧАСНІЙ ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Катерина Михайлівна Лахтіонова (м. Київ, Україна)

glebushka23@ukr.net

кандидат філологічних наук, доцент

Стаття розглядає та аналізує появу сучасних неологізмів в італійській мові, перші посилання на фіксацію таких неологізмів, їх вживання у науковому та лінгвістичному середовищі (сучасна лексикологія). Вивчається структура зафіксованих нових слів за допомогою найбільш поширених префіксів латинського та грецького походження, іменників, прикметників та дієприкметників. Аналіз такої лексики має мету пояснити їх значення та виключає слова – снобізми, мовні дуплети, сленг та вольгаризми.

Особистий внесок автора полягає у вивченні та систематизації сучасних італійських неологізмів, які зафіксовані у сучасних базових словниках.

Ключові слова: *неологізми, лексична база сучасної італійської мови, діалектизми, фіксація неологізмів, лінгвістичний аспект мовної еволюції, мовний реєстр, снобізми, лінгвістичні дуплети, вольгаризми.*

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Неологізми у сучасній італійській мові (Українською) [Neologizmy u suchasnij italijs'kij movi]

© Лахтіонова К. М. [Lahtionova K. M.], glebushka23@ukr.net

NEOLOGISMS IN THE MODERN ITALIAN LANGUAGE

Kateryna M. Lakhtionova (Kyiv, Ukraine)glebushka23@ukr.net

PhD (Philology), Associate Professor

The article considers and analyzes the appearance of modern neologisms in the Italian language, the first references to the fixation of such neologisms, their use in the scientific and linguistic environment (modern lexicology). The structure of recorded new words is studied using the most common prefixes of Latin and Greek origin, nouns, adjectives and adverbs. The analysis of such vocabulary aims to explain their meaning and excludes words such as snobbery, linguistic doublets, slang and vulgarisms.

Italian language, as any other language has its mechanisms of word formation and composition related to the enrichment of the vocabulary and the resolution of its lexical problems. It is not easy for Italian language to administer these mechanisms, its structures and microstructures of word formation. It is in a situation which it has to deal with the systems of word formation, which come from Latin, and also that derives from and functions from the nature of Italian. The systems of word-formation, which come from Latin, can be called to be in a “numb” situation, but also in a state that can be used dynamically in Italian language. The phenomenon of word formation stats as a morphological one, but certainly it develops and interferes as a lexical-semantic phenomenon, too. Neologisms in Italian, as in other languages, come from other foreign languages that are called “borrowed words”. Italian language, concerning neologisms, that derive other languages, has a special “attitude”, compared to other European languages. Some European languages have a more refraction attitude in relation to neologisms and their reaction is very interfering and modifying, even alternating. Whereas, concerning Italian, there is a specific reaction, which comes from the phonetic aspect. Surprisingly, phonetics seems to have a very affective role in lexicology and semantics of a language, in our case of Italian, but that does not result like this.

The author's personal contribution consists in the study and systematization of modern Italian neologisms, which are recorded in modern basic dictionaries.

Key words: *neologisms, lexical base of the modern Italian language, dialectisms, fixation of neologisms, linguistic aspect of language evolution, language register, snobbery, linguistic doublets, vulgarisms.*

Виникнення та поява нових слів та сталих висловів завжди мало місце в еволюції будь-якої мови. Періодично видавались довідники з цієї чи іншої галузі науки, філології, медицини, спорту.

Стосовно Італійської Республіки (у минулому монархії, а ще раніше розрізнених та роздрібнених територій на кшталт Королівства Неаполь та двох Сіцилій, Республіки Венеція, другою столицею міста Мілан та інших), словникова база сучасної італійської мови збагатилась доволі великою кількістю неологізмів, діалектизмів, які перетворились на загальноновживану лексику (як відомо тільки у лінгвістичному ареалі саме діалектів налічується біля 36), не беручи до уваги так звані «parlate», говір великих міст, таких як Рим, Турин, Мілан, Венеція, Верона.

Історія фіксації нових слів в Італії XIX - XX століть бере початок з 1905 року, із появою першого на той момент «сучасного» словника нових слів, який мав шалений попит та успіх як у науковців, інтелігенції, так і у всіх, хто мав будь-яку освіту. Це природно, тому що суспільство дуже швидко розвивається, і кожний етап цього прогресу має своє відображення у мові (лінгвістичний аспект).

Автор цього першого довідника А. Пандзіні не був лексикографом і навіть мовознавцем, але був досить досвідченим викладачем, який звернув увагу на появу багатьох нових слів та сталих висловів у італійській мові, що викликало велику зацікавленість у тодішніх лінгвістів. Він обожнював цю свою добірку неологізмів, всіляко поповнював її. Це видання витримало сім перевидань, останнє 1935 року. У 1942 році вийшло останнє, восьме видання цієї добірки вже після смерті автора під керівництвом найвідомішого в Італії знавця історії італійської мови Бруно Мільйоріні та його не менш відомого колеги Альберто Ск'яффіні. Згодом ця добірка перетворилась у Додаток до базового словника, що налічувала 118 сторінок і також витримала 2 видання, 1950 року та 1963 року, але вже містила 326 сторінок.

У цьому сенсі Італія отримала привілей, тому що може одна із перших мала можливість спостерігати за еволюцією своєї мови завдяки постійній реєстрації появи нової лексики на протязі багатьох десятиліть, фіксації усіх новітніх лексичних явищ, які поступово увійшли у базову лексику сучасної італійської мови.

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Неологізми у сучасній італійській мові (Українською) [Neologizmy u suchasnij italijs'kij movi]

© Лахтіонова К. М. [Lahtionova K. M.], glebushka23@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Але є одне виключення. До цієї бази не ввійшли так звані «снобізми», штучно створені вислови та лінгвістичні дуплети (копії іноземних слів), а також лексика сленгу та «вольгаризми».

У 80 - 90 роки минулого століття нових слів із префіксами *auto*, *inter*, *super* зафіксовано безліч наприклад, з «*auto*» зафіксовано 21.

autogestito – регульована діяльність, *automatico* – автоматичний, *autonomia* - автономія, самоврегулювання;

inter – 7, *interferone* – інтерферон (медичний препарат), *interattivo* – інтерактивний, *interprete* – перекладач усної форми мовлення;

super – 9, *superstar* (латинський префікс + іменник англійською мовою) - «зірка», *superpotenza* – надзвичайна сила, *superolotato* – надзвичайно обдарований і таке інше;

foto – 13, *fotocamera* – фотоапарат, *fotocopia* – фотокопія та інші.

Мова йде про організаційно зафіксовану лексику у базовому словнику.

Загалом за останні десятиліття базовий словник італійської мови поповнився понад 10 тисячами нових слів, тому що кожний етап розвитку суспільства поповнює базову лексику італійської мови у середньому на 2-3 тисячі мовних одиниць кожні 20 років.

Література:

1. Cortelazzo, M., Cardinale, U. *Dizionario di parole nuove 1964-1984* (Loesher Editore, Torino, 1986), 209.
2. Granzotto, P. *Dizionarietto. Breve storia delle parole. Repertorio dei dubbi linguistici e degli errori comuni* (Casa editrice di lettere Firenze, 1998), 69.
3. *Dizionario delle parole difficile Tascabili Economici* (Newton, Roma, 1994), 93.

References:

1. Cortelazzo, M., Cardinale, U. *Dizionario di parole nuove 1964-1984* (Loesher Editore, Torino, 1986), 209.
2. Granzotto, P. *Dizionarietto. Breve storia delle parole. Repertorio dei dubbi linguistici e degli errori comuni* (Casa editrice di lettere Firenze, 1998), 69.
1. *Dizionario delle parole difficile Tascabili Economici* (Newton, Roma, 1994), 93.

(Current issues in cognitive linguistics [Aktual'ni pytannja kognityvnoi' lingvistyky])

Neologisms in the Modern Italian Language (in Ukrainian) [Neologizmy u suchasnij italijs'kij movi]

© Lakhionova K. M. [Lahtionova K. M.], glebushka23@ukr.net